

سیمم زمانی فر– برای دهه‌ها و حتی پیش از انقلاب، سیاست منطقه‌ای ایران بر محور شامات استوار بوده اما در طی جنگ تحمیلی سوم، سید راهبردی ایران دستخوش تغییرات مهمی شد و سهم نظم دریامحور در آن به‌طور محسوسی افزایش یافت.

چرخشی راهبردی در سیاست منطقه‌ای ایران آنچه بیش از پیش خودنمایی می‌کند، واقعیتی است که همواره در محاسبات استراتژیک ایران وجود داشته، اما کمتر به آن پرداخته شده است. امروز شاهد افزایش سهم نظم دریامحور در کنار نظم شامات‌محور هستیم؛ تغییری که نه به‌معنای کنار گذاشتن محور شامات، که افزایش وزن یک جبهه راهبردی تازه است. خلیج فارس به‌عنوان کانون وزن استراتژیک ایران، نقشی تعیین‌کننده در معادلات آینده خواهد داشت و تنگه‌هرمز، نقطه‌عطف قدرت چانه‌زنی تهران باقی می‌ماند.

خلیج فارس و دریای عمان؛ دو پهنه‌ی جدایی‌ناپذیر

خلیج فارس و دریای عمان را هرگز نباید جدا از هم دید؛ این دو پهنه آبی در حقیقت یک کریدور راهبردی پیوسته را شکل می‌دهند که از دل تنگه‌هرمز می‌گذرد و ایران را به اقیانوس هند و آب‌های آزاد متصل می‌کند. خلیج فارس تنها نیست؛ دریای عمان ورودی آن است و این پیوند، معنایی فراتر از یک اتصال جغرافیایی ساده دارد.

سواحل مکران ایران بر دریای عمان، افق جدیدی از دسترسی به آب‌های آزاد را فراهم می‌کند و کل این پهنه ساحلی می‌تواند نقشی کلیدی در پیوند ایران به جهان ایفا کند.

نگاه صرفاً به خلیج فارس بدون توجه به دریای عمان،

تصوریری ناقص از ظرفیت‌های آبی ایران ارائه می‌دهد؛ چراکه عمق راهبردی ایران در این دو پهنه آبی گره خورده است و هر گونه تحلیل از نظم دریامحور، بدون درنظر گرفتن دریای عمان، ناقص خواهد بود.

از ژئوپلیتیک تا ژئواکونومیک؛ ابعاد فراساحلی اگر صرفاً به خلیج فارس نگاه کنیم، دایره نفوذ و همکاری ما محدود به کشورهای حاشیه خلیج فارس می‌شود و از ظرفیت‌های فراتر از آن غافل می‌مانیم. اما وقتی دریای عمان را در کنار خلیج فارس قرار می‌دهیم، افق جدیدی گشوده می‌شود که کشورهای محصور در خشکی در قفقاز و آسیای مرکزی را نیز دربر می‌گیرد و ایران به‌عنوان پل ارتباطی میان این مناطق با آب‌های آزاد نقش آفرینی می‌کند. از سوی دیگر، دریای عمان ایران را مستقیماً به اقیانوس هند و کریدورهای تجاری شرق آسیا متصل می‌کند و این یعنی دسترسی به بازارهای بزرگ و قدرت‌های اقتصادی شرق نظیر چین، هند، کره جنوبی و ژاپن. این پیوند، ایران را از یک بازیگر محدود به حوزه خلیج فارس به یک بازیگر فرمانطقه‌ای تبدیل می‌کند که می‌تواند در معادلات تجاری و اقتصادی اقیانوس هند نقش آفرینی کند.

اگر نظم دریامحور صرفاً بر پایه مفاهیم امنیتی و نظامی تعریف شود، ناقص و دور از ظرفیت‌هایش خواهد بود. اما اگر این نظم با ظرفیت‌های ژئواکونومیک گره بخورد، به یک راهبرد هوشمند و پایدار تبدیل می‌شود که می‌تواند ضمن تأمین امنیت، منافع اقتصادی گسترده‌ای را نیز برای ایران به ارمغان آورد. در این صورت، اهمیت خلیج فارس و دریای عمان در اقتصاد جهانی به‌طور چشمگیری افزایش می‌یابد و این دو پهنه آبی از یک مسیر صرفاً ترانزیتی به یک هاب اقتصادی راهبردی تبدیل می‌شوند که می‌تواند جریان‌های تجاری، انرژی و مواد معدنی را در مقیاسی فرمانطقه‌ای

بازتاب

آرزو اشرفی زاده به سرآمد خبر داد:

تالاب «حله» در ساحل خلیج فارس احیاشد

مدیرکل دفتر حفاظت و احیای تالاب های سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به اینکه تالاب حله یکی از مهمترین زیستگاه های آبی در ساحل خلیج فارس محسوب می شود، گفت: با ساماندهی ورودی ها به تالاب حله که از طریق لایروبی دهانه رودخانه های ورودی صورت گرفت، امسال شاهد آبگیری قابل توجه این تالاب بودیم.

آرزو اشرفی زاده در گفت و گو با خبرنگار اقتصاد سرآمد با اشاره به وضعیت مناسب اکثر تالاب های ساحلی کشور، از نظر میزان آبگیری در سال جاری اشاره کرد و گفت: یکی از اقدامات برنامه ریزی شده طی سالهای اخیر جهت احیای تالاب حله واقع در ساحل خلیج فارس بوده است.

مدیرکل دفتر حفاظت و احیای تالاب های معاونت محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست به وسعت ۲۰ هزار هکتاری این تالاب اشاره کرد و افزود: با ساماندهی ورودی ها به تالاب حله که از طریق لایروبی دهانه رودخانه های ورودی صورت گرفت، امسال شاهد آبگیری قابل توجه این تالاب بودیم.

وی با اشاره به اینکه تالاب حله یکی از مهمترین زیستگاه های آبی در ساحل خلیج فارس محسوب می شود، ادعان داشت: علاوه بر لایروبی، شاهد سرریز بارش های قابل توجه به این تالاب نیز بودیم که همین امر باعث شد تا امسال شاهد آبگیری قابل توجه این تالاب در سال جاری باشیم.

به گفته این مقام مسئول در سازمان حفاظت محیط زیست، پروژه احیای تالاب ساحلی حله از سه سال پیش و با استفاده از اعتبارات ملی آغاز شده بود که نتایج آن امسال به ثمر نشست و شاهد بازگشت حیات به این زیستگاه مهم ساحلی بودیم.

مدیرکل دفتر حفاظت و احیای تالاب های سازمان حفاظت محیط زیست، اظهار امیدواری کرد: با تداوم بارش ها در سال آبی جدید و نیز تداوم ورود آب از رودخانه های اطراف، شاهد تداوم حیات تالاب ساحلی حله باشیم. اشرفی زاده در ادامه گفته های خود با اشاره به اینکه دو سال پیش، تالاب گندمان به عنوان بیست و هفتمین تالاب کشور در کنوانسیون بین المللی رامسر ثبت شد، خاطر نشان ساخت: در نظر داریم امسال تالاب های گهر و میغان را نیز به ثبت جهانی برسانیم که در این راستا پرونده ثبت جهانی آنها توسط کارشناسان محیط زیست در حال تهیه جهت ارسال به دفتر کنوانسیون رامسر است.

لازم به ذکر است، تالاب حله تالابی در استان بوشهر است. این تالاب در حدود ۲۰ هزار هکتار وسعت دارد و در حدود ۱۰ کیلومتری خلیج فارس قرار دارد. رود حله در نزدیکی خلیج فارس به دو شاخه تقسیم می شود؛ شاخه اصلی آن مستقیماً به دریا می ریزد و شاخه جنوبی آن به این تالاب می ریزد و پس از آن سرریز آب آن وارد دریا می شود. تالاب حله بر اثر طغیان رودخانه و نفوذ مسیر قبلی به درون زمین‌های اطراف تشکیل شده‌است. این تالاب بخشی از منطقه حفاظت‌شده حله است. گاهی جزر و مد خلیج فارس نیز به تالاب می‌رسد.

«سرآمد»منتشر می‌کند؛

افق‌های نوین ژئواکونومیک ایران

از نظم شامات محور تا نظم دریامحور

مدیریت کند. کشورهای محصور در خشکی پیرامون ایران به ویژه در آسیای میانه و قفقاز همگی برای توسعه صنایع خود به دسترسی به آب‌های آزاد از طریق خاک ایران وابسته‌اند و همین موضوع، فرصتی طلایی برای تعریف نقش اقتصادی ایران در منطقه فراهم می‌کند.

پیوند صنایع معدنی؛ حلقه مفقوده اتصال

آسیای میانه و قفقاز، سرزمینی غنی از مواد معدنی است و کشورهای محصور در خشکی این منطقه برای صادرات محصولات خود به بازارهای جهانی، به کریدورهای زمینی نیاز دارند. اینجاست که نقش منحصربه‌فرد ایران در صنایع معدنی منطقه خودنمایی می‌کند.

افغانستان با یک تا سه تریلیون دلار ذخایر معدنی و دومین ذخیره توسعه‌نیافته مس جهان، ازبکستان با سه تریلیون دلار ثروت معدنی، تاجیکستان با رتبه سوم ذخایر آنتیموان جهان، ترکمنستان با منابع عظیم منیزیم شورابه‌ای و قزاقستان با مستحکم‌ترین بخش معدن آسیای مرکزی، همگی به کریدورهای ترانزیتی ایران متکی هستند.* شواهد عملیاتی این همکاری‌ها در حال شکل‌گیری است و کریدور شمال–جنوب و کریدور زمینی شرق، ظرفیت عظیم جابه‌جایی کالاهای معدنی را نشان می‌دهند. ایران با مانور بر روی این ظرفیت‌ها، می‌تواند نظم دریامحور را به یک نظم مبتنی بر منافع اقتصادی پایدار تبدیل کند که در آن، امنیت و اقتصاد در هم تنیده شده‌اند.

در بچه

مشاور رئیس سازمان شیلات ایران در گفت و گو با سرآمد:

توسعه ارزش افزوده در شیلات؛ راهبردی برای ارتقای رقابت‌پذیری و تحقق اقتصاد دریامحور

مشاور رئیس سازمان شیلات ایران در امور توسعه ارزش افزوده و زنجیره تأمین محصولات آبی، گفت: شیلات به عنوان یکی از ارکان اصلی اقتصاد آبی، می‌تواند با توسعه صنایع پایین‌دستی، افزایش سهم محصولات با ارزش افزوده بالا، گسترش صادرات و جذب سرمایه‌گذاری، نقش مؤثری در تحقق اهداف سیاست‌های اقتصاد دریامحور ایفا کند. رضا عباسپور نادری در گفت و گو با اقتصاد سرآمد با اشاره به اینکه در دهه پیش‌رو، رقابت کشورها در بخش شیلات نه بر سر میزان تولید، بلکه بر سر میزان ارزش آفرینی از هر کیلوگرم محصول آبی خواهد بود، اظهار داشت: تجربه اقتصادهای موفق دریایی نشان می‌دهد که ثروت‌آفرینی پایدار، بیش از آنکه به افزایش حجم تولید وابسته باشد به توانایی کشورها در توسعه زنجیره ارزش، بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، نوآوری، برندسازی و حضور هدفمند در بازارهای جهانی بستگی دارد.مشاور معاون وزیر و رئیس سازمان شیلات ایران در امور توسعه ارزش افزوده و زنجیره تأمین محصولات آبی، افزود: ایران با برخورداری از ظرفیت‌های گسترده در آبی‌پروری، صید و صیادی، صنایع شیلاتی، دسترسی هم‌زمان به دریای خزر، خلیج فارس و دریای عمان و همچنین موقعیت ممتاز ژئوپلیتیکی از مزیت‌های کم‌نظیری برای ایفای نقش مؤثر در اقتصاد آبی منطقه برخوردار است.

وی با اشاره به اینکه این ظرفیت‌ها زمانی به حداکثر بازده اقتصادی خواهند رسید که توسعه تولید، همگام با تکمیل زنجیره تأمین و افزایش ارزش افزوده دنبال شود، تصریح کرد: امروزه توسعه بخش شیلات، صرفاً با افزایش میزان تولید سنجیده نمی‌شود، بلکه میزان خلق ارزش اقتصادی در طول زنجیره تأمین، شاخص اصلی موفقیت این بخش به شمار می‌آید.به گفته وی، از این منظر، توسعه ارزش افزوده مفهومی فراتر از فراوری محصولات است و تمامی مراحل از تأمین نهاده‌ها، تولید، فراوری، بسته‌بندی، نگهداری، زنجیره سرد، حمل و نقل، بازاریابی، برندسازی، صادرات و خدمات پس از فروش را در بر می‌گیرد. این مقام مسئول در سازمان شیلات ایران با بیان اینکه هرچه این زنجیره منسجم‌تر، کارآمدتر و دانش‌بنیان‌تر باشد، سهم بیشتری از ارزش نهایی محصول نصیب تولیدکنندگان، سرمایه‌گذاران و اقتصاد ملی خواهد شد، خاطر نشان ساخت: تحولات بازارهای جهانی نیز این واقعیت را بیش از گذشته آشکار ساخته است.عباسپور نادری با اشاره به اینکه امروزه تقاضای مصرف‌کنندگان به سمت محصولات فراوری‌شده، غذاهای آماده مصرف، محصولات سلامت‌محور، بسته‌بندی‌های نوآورانه و سامانه‌های هوشمند ردیابی محصول در حال حرکت است، گفت: در چنین فضایی، رقابت‌پذیری تنها با افزایش تولید حاصل نمی‌شود، بلکه ارتقای کیفیت، رعایت استانداردهای بین‌المللی، نوآوری در محصولات و شناخت دقیق نیاز بازار، عوامل تعیین‌کننده موفقیت خواهند بود.مشاور رئیس سازمان شیلات ایران با بیان اینکه در این میان، سیاست‌های کلی توسعه دریامحور ابلاغی مقام معظم رهبری و احکام برنامه هفتم پیشرفت، افق روشنی برای توسعه اقتصاد مبتنی بر دریا ترسیم کرده‌اند، گفت: بخش شیلات به عنوان یکی از ارکان اصلی اقتصاد آبی، می‌تواند با توسعه صنایع پایین‌دستی، افزایش سهم محصولات با ارزش افزوده بالا، گسترش صادرات و جذب سرمایه‌گذاری، نقش مؤثری در تحقق اهداف این سیاست‌ها ایفا کند.

شنبه- ۲۷ تیر ۱۴۰۵- سال دوازدهم- شماره ۲۵۲۷

اقتصاد دریا

شیلات

توسعه صنعت پرورشی میگو
سیستان و بلوچستان

سرپرست اداره کل شیلات سیستان و بلوچستان گفت: با اقدامات و برنامه‌ریزی‌های انجام شده علی‌رغم شرایط ناشی از جنگ تحمیلی سوم و افزایش هزینه‌های تولید در سال زراعی جاری ۳ مرکز تکثیر میگو در استان اقدام به تولید کرده که تاکنون حدود ۴۶۲ میلیون قطعه پست لارو در استان تولید شده است و پیش‌بینی می‌شود به بیش از ۵۰۰ میلیون قطعه برسد که نسبت به سال قبل حدود ۲۰ درصد افزایش تولید لارو داشته باشیم.

به گزارش اقتصادسرآمد، بهزاد امیری به ایسنا افزود: مراکز تکثیر استان علاوه بر تأمین پست لارو موردنیاز مزارع پرورشی میگوی استان، حدود ۲۰۰ میلیون قطعه نیز به سایر استان‌های میگو پرور کشور از جمله گلستان، هرمزگان و بوشهر ارسال کرده‌اند.

سرپرست اداره کل شیلات سیستان و بلوچستان در ادامه گفت: در سال زراعی جاری در دو مجتمع پرورش میگوی شهید صنعتی گواتر و کشت و صنعت مکران (گوردیم) ذخیره‌سازی صورت پذیرفته است که در مجتمع شهید صنعتی گواتر حدود ۱۹۴ میلیون قطعه پست لارو در تعداد ۷۴ مزرعه با سطح زیر کشت یک هزار و ۹۵ هکتار ذخیره‌سازی گردیده است که برآورد می‌گردد در پایان دوره بالغ بر ۳ هزار و ۲۰۰ تن محصول تولید و از سطح مزارع برداشت شود.

وی عنوان کرد: همچنین در دوره اول مجتمع پرورش میگوی کشت و صنعت مکران حدود ۶۰ میلیون قطعه پست لارو در تعداد ۱۲ مزرعه با سطح زیر کشت ۱۷۶ هکتار ذخیره‌سازی انجام گردیده است که پیش‌بینی می‌شود در پایان دوره حدود ۷۵۰ تن میگو تولید گردد و در مجموع در دوره اول پرورش میزان یک هزار و ۲۷۱ هکتار از اراضی استان زیر کشت میگو رفته و پیش‌بینی می‌شود در این دوره حدود ۳ هزار و ۹۵۰ تن میگو برداشت شود.

سرپرست اداره کل شیلات سیستان و بلوچستان افزود: در ادامه، ذخیره‌سازی در کراپ دوم مجتمع کشت و صنعت مکران از اول تیرماه سال جاری در مراکز نرسی آغاز شده که تاکنون میزان ۱۸ میلیون قطعه پست لارو در تعداد ۲۳ استخر تانک نرسی ذخیره‌سازی شده است که پس از گذراندن دوره نوزادگاه به استخرهای حاکی مزارع پرورشی انتقال داده خواهند شد و پیش‌بینی می‌گردد در دوره دوم نیز حدود ۶۰ میلیون لارو میگو را در ۱۷۶ هکتار به زیر کشت برود و میزان ۷۵۰ تن از سطح مزارع پرورشی برداشت شود.

شوشتر در رتبه سوم تولید آبی‌پروری خوزستان قرار دارد

مدیرکل شیلات خوزستان با اشاره به ظرفیت‌های قابل توجه شهرستان شوشتر در حوزه آبی‌پروری گفت: شهرستان شوشتر با برخورداری از ۲ هزار و ۹۹۳ هکتار اراضی آبی‌پروری و ۲۱۵ مزرعه فعال یکی از شهرستان‌های پیشرو در تولید آبزیان استان به شمار می‌رود.

به گزارش اقتصادسرآمد، سید شریف موسوی به ایسنا اظهار کرد: در سال گذشته ۱۹ هزار و ۵۸۱ تن ماهیان گرمابی و ۱۷۰ تن ماهی از استخرهای دومنظوره و ۶۰۰ تن از آب‌های داخلی این شهرستان تولید شد که مجموع تولیدات شیلاتی شوشتر را به ۲۰ هزار و ۳۵۱ تن رسانده است.

وی به فعالیت‌های این شهرستان در زمینه ماهیان زینتی اشاره کرد و ادامه داد: سالانه ۳۸ هزار قطعه ماهیان زینتی در شوشتر تولید می‌شود که نشان‌دهنده ظرفیت مناسب این بخش برای توسعه و تنوع‌بخشی به تولیدات شیلاتی است.

مدیرکل شیلات خوزستان اضافه کرد: در سال گذشته ۲۷ هزار و ۱۰۰ قطعه بچه ماهی گرمابی در مراکز تکثیر شهرستان تولید و در مزارع پرورشی استان عرضه شد.

موسوی همچنین به اقدامات انجام‌شده در زمینه بازسازی ذخایر آبزیان اشاره کرد و بیان داشت: در راستای حفاظت از منابع آبی و تقویت ذخایر طبیعی ۱۹۶ هزار قطعه بچه‌ماهی در تالاب عرب‌حسن این شهرستان رهاسازی شده است.